

Shoqata Maqedonase e Juristëve të Rinj në kuadër të projektit “Aksioni për mbrojtje të avancuar juridike dhe institucionale të ujërave”, në bashkëpunim dhe konsultim me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, përkrah hartimin e aktit nënligjor nga neni 151 paragrafi 2 (monitorimi i ujit për ujitje) nga Ligji për Ujërat.

Rregullorja përcakton kushtet teknike, mënyrën dhe procedurën e matjes së sasisë dhe cilësisë së sasive të mbledhura ose të shteruara të ujit për ujitje në pikat e nxjerrjes ose mbledhjes.

Detyrimi për të matur sasinë dhe cilësinë e sasive të mbledhura ose të shteruara të ujit për ujitje është përgjegjësi e:

Pronarit të një hidrosistemi ose të sistemit të ujitjes

personi juridik ose fizik, të cilit i është lëshuar leja për shfrytëzimin e ujit për ujitje duke përdorur ujë një trup ujqor sipërfaqësor ose nga një trup ujqor nëntokësor në përputhje me Ligjin për Ujërat; ose;

Shfrytëzuesit të një hidrosistemi ose të sistemit të ujitjes

personi juridik ose fizik, të cilit, tërësisht ose pjesërisht, i është transferuar detyrimi për të matur sasinë të mbledhura ose të shteruara të ujit dhe për të ndjekur cilësinë e tij, që rrjedh nga leja e përdorimit të ujit të ujitjes duke përdorur ujëra nga një trup ujqor sipërfaqësor ose nga një trup ujqor nëntokësor.

Pronarët ose përdoruesit e hidrosistemeve ose sistemeve të ujitjes duhet:

- të vendosin një instrument matës për të matur sasinë e ujit që përdorin për ujitje;
- të kryejnë monitorim të vazhdueshëm për kohëzgjatjen e lejes së të drejtës ujore;
- të monitorojnë cilësinë e ujit të përdorur për ujitje duke testuar mostrat në një laborator të akredituar;
- t'i dorëzojnë Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor të dhëna për sasinë dhe cilësinë e ujit të përdorur për ujitje.

Në varësi të llojit të mbledhjes së ujit, pronarët ose përdoruesit e hidrosistemeve ose sistemeve ujitëse duhet të monitorojnë sasinë e ujit të mbledhur ose të shteruar duke instaluar një nga llojet e mëposhtme të instrumenteve matëse:

Mbledhja e ujit nga pusët për shfrytëzimin e ujërave nëntokësore për ujitje

- Ujëmatës mekanikë me saktësi të klasit B, të përgatitur dhe realizuar për lexim në distancë, të cilët sipas teknologjisë janë me turbinë ose lopatë me certifikatë të kalimit të provës për përdorim në ujitje dhe kanë një presion minimal nominal PN16, ose;
- Matësit e rrjedhës tejqanor me klasën e saktësisë minimale R250, lidhje njehsore me filetim dhe/ose fllanxa, me ekran alfanumerik, të pajisur dhe realizuar për leximin në distancë e të dhënave dhe presionin minimal nominal PN16, ose;
- Matësit e rrjedhës elektromagnetikë me furnizim me energji të jashtëm të transmetuesit 220 VAC/50 Hz, përqindja e gabimit maksimali 0,4% e rrjedhës së menjëhershme, lidhja e sensorit me fllanxa, dalje digjitale ose analoge 4-20 mA dhe presioni minimal nominal PN16.

Marrjet e ujit nga kanalet e hapura për përdorimin e ujërave sipërfaqësore për ujitje

- Një transmetues tejqanor në kombinim me një pendë Çipoleti me një seksion tërthor trekëndor, ku seksionet tërthore të kanalit të hapur mund të jenë një kanal Venturi, një kanal Parshall ose një kanal Palmer-Bolvus, ose;
- Matja me radarë pa kontakt e rrjedhës të kanaleve të hapura me klasën e mbrojtjes së sensorit -IP 68 dhe mbrojtjen e tyre kundër korrozionit, diapazoni i temperaturës së funksionimit nga -35° deri +75° ±5%, paneli diellor i integruar me fuqi minimale 18 W, bateri rezervë me minimum 25 Ah dhe karikuesi i baterisë, e gjithë pajisja e integruar në një kuti mbrojtëse me mbrojtje min IP 67 me mbrojtje kundër korrozionit dhe një distancë zbulimi të paktën 15 metra.

Mbledhja e ujit nga sistemet nën presion, p.sh. tubacionet për përdorimin e ujit sipërfaqësor dhe nëntokësor për ujitje

- Matësit elektromagnetike të rrjedhës (linearë me fllanxa ose insert) me fuqi baterie (në rastet kur ka qasje në furnizimin me energji elektrike-furnizimi i jashtëm i transmetuesit 220 VAC/50Hz), përqindja e gabimit maksimali 0,4% e prurjes së menjëhershme, lidhja e sensorit me fllanxa, dalje dixhitale ose analoge 4-20 mA dhe presion minimal nominal PN16;
- Matës tejqanor me sondat e shpimit dhe sondat me kapëse

Shoqata Maqedonase e Juristëve të Rinj në kuadër të projektit “Aksioni për mbrojtje të avancuar juridike dhe institucionale të ujërave”, dhe në bashkëpunim dhe konsultim me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, përkrahu hartimin e aktit nënligjor nga neni 152 paragrafi 2 (monitorimi i ujit nga kullimi i tokës) nga Ligji për Ujërat.

Rregullorja përcakton kushtet teknike, mënyrën dhe procedurën për matjen e sasisë dhe cilësisë së ujit të shkarkuar nga kullimi në marrës.

Detyrimi për të matur sasinë dhe cilësinë e ujit të drenazhuar të shkarkuar është përgjegjësi e:

Pronarit të sistemit hidromeliorues për kullim

personi juridik ose fizik të cilit i është lëshuar leja për mbledhjen, pompimin, devijimin, grumbullimin dhe përdorimin e ujit nga një trup ujqor sipërfaqësor ose nëntokësor për kullimin e tokës në përputhje me Ligjin për Ujërat, ose;

Përdoruesit të sistemit të kullimit hidromeliorues

personi fizik ose juridik ndaj të cilit është transferuar detyrimi për të matur sasinë dhe cilësinë e ujit kullues të shkarkuar në marrës, që rrjedh nga leja për mbledhjen, nxjerrjen, devijimin, akumulimin dhe përdorimin e ujit nga një trup ujqor sipërfaqësor ose nëntokësor për qëllime kullimi të tokës.

Pronarët ose përdoruesit e sistemeve të kullimit hidromeliorues duhet:

- të instalojnë një instrument matës për të matur sasinë e ujit të drenazhuar në marrës;
- të kryejnë monitorim të vazhdueshëm për kohëzgjatjen e lejes së drejtës ujore;
- të monitorojnë cilësinë e ujit të drenazhuar në pikën e shkarkimit të ujit në marrës duke ekzaminuar mostrat në një laborator të akredituar;
- të dorëzojnë në Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor të dhënat për sasinë dhe cilësinë e ujit që drenazhohet.

Kullimi i tokave mund të bëhet përmes sistemeve të mëposhtme:

- Kullimi i ujërave të tepërta nga tokat bujqësore nëpërmjet kanaleve të hapura dhe derdhja e tyre në shtretërit e lumenjve natyrorë si marrës i sasive të ujit të kulluar;
- Kullimi duke përdorur sisteme kullimi që derdhen në rrjedhën e ujit natyror marrës.

Matja e sasisë së ujit të kulluar kryhet duke vendosur një nga instrumentet matëse të mëposhtme:

- Një transmetues tejzanor në kombinim me një pendë Chipoleti me një seksion tërthor trekëndor, ku seksionet tërthore të kanalit të hapur mund të jenë një kanal Venturi, një kanal Parshall ose një kanal Palmer-Bolvus, ose;
- Matja e rrjedhës së radarit pa kontakt të kanaleve të hapura me klasën e mbrojtjes së sensorit -IP 68 dhe mbrojtjen e tyre kundër korrozionit, diapazoni i temperaturës së funksionimit nga -35° deri +75° ±5%, paneli diellor i integruar me fuqi minimale 18 W, bateri rezervë me minimum 25 Ah dhe karikuesi i baterisë, e gjithë pajisja e integruar në një kuti mbrojtëse me mbrojtje min IP 67 me mbrojtje kundër korrozionit dhe një distancë zbulimi të paktën 15 metra.

Matja e rrjedhës bëhet në mënyrë indirekte, bazuar në matjen e shpejtësisë së ujit sipërfaqësor, nivelin e kolonës së ujit dhe prerjen e konfiguruar të kanalit. Sistemi i matjes së rrjedhës me radar pa kontakt të rrjedhës së ujit në kanalet e hapura duhet të plotësojë disa kushte.

